

Suurten kappaleiden robotisoitu muovitulostus

3D-tulostuksen yhteishanke (3DTY)

Antti Alonen, tki-asiantuntija, Savonia-ammattikorkeakoulu

3DTY Muoviwebinaari, 5.11.2024

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Ohjelma

- 13.00-13.30 Tilaisuuden avaus ja yleiskatsaus suurten kappaleiden robotisoituun muovitulostukseen. *Antti Alonen / Savonia*
- 13.30-14.00 *Ohjelmistot ja niiden ominaisuudet. Tero Haapakoski / TAMK**
- 14.00-14.30 Formnext –kalusteet ja niiden valmistus grasshopper-ohjelmistolla. *Maxim Narbrough / REDU*
- 14.30-14.50 3D-tulostettujen kappaleiden jälkityöstö. *Jakob Haerting / REDU*
- 14:50-15:00 Loppuyhteenveto, kysymykset ja keskustelu.

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

3D-tulostuksen yhteishanke (3DTY)

- Hankkeen www-sivut: 3dty.fi
- Toteutusaika: 1.8.2023 - 31.7.2026
- Rahoitusviranomainen: Etelä-Savon ELY-keskus

Euroopan unionin
osarahoittama

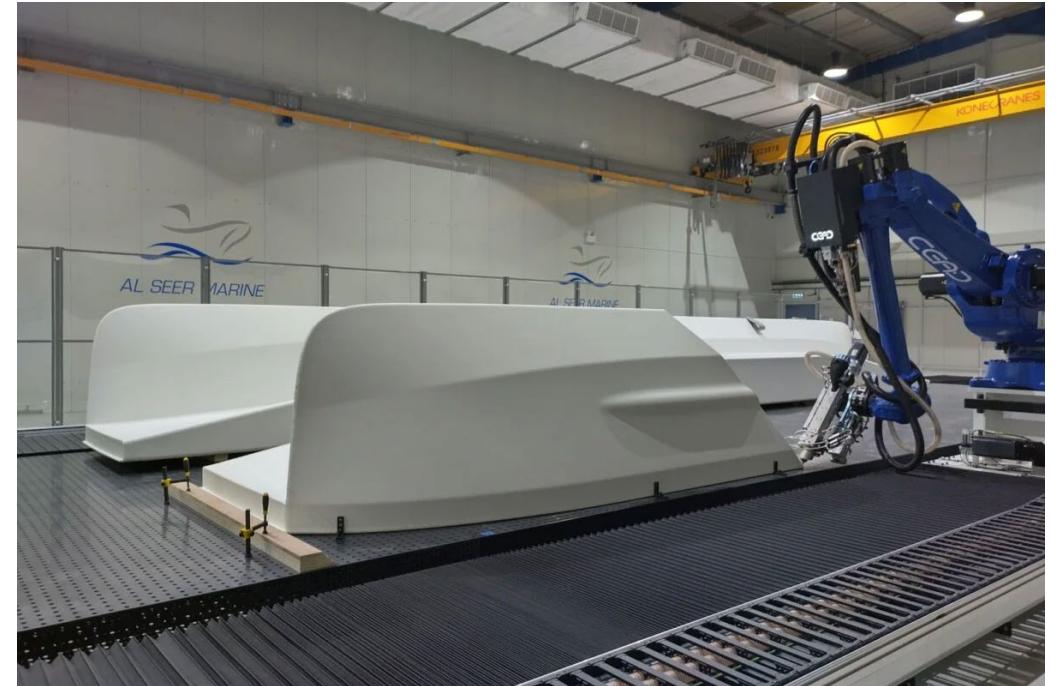
SAVONIA

Suuret muovitulosteet teollisuudessa

Toimialoja ja käyttökohteita mm.

- Ilmailuala
  - Muotit, työkalut, lopputuotteet: UAV & dronet
- Ajoneuvoteollisuus
  - Työkalut, muotit, lopputuotteet: autot
- Laivanrakennus
  - Muotit, lopputuotteet: veneet, laivat
- Energiateollisuus
  - Muotit, työkalut
- Rakennusteollisuus
  - Muotit, työkalut, lopputuotteet: sisustus- ja julkisivuelementit
- Huonekaluteollisuus
  - Muotit, työkalut, lopputuotteet: huonekalut

Kuvan lähde: CEAD & [Al Seer Marine](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

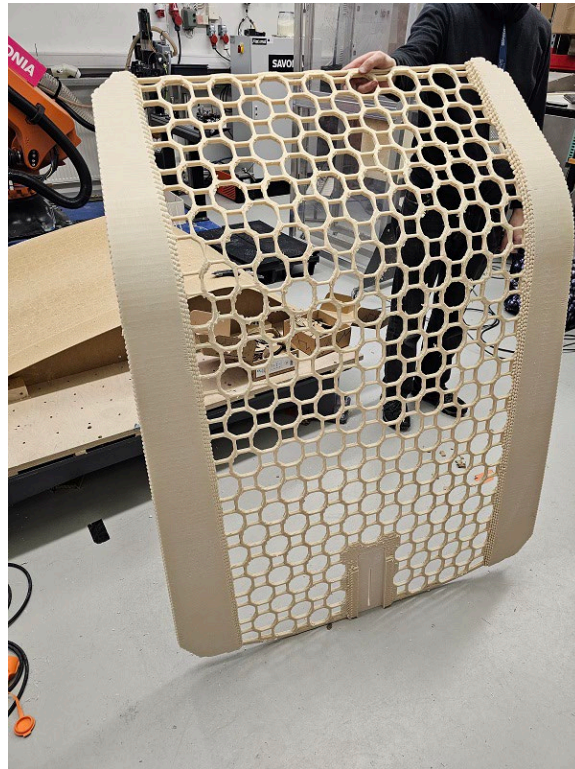
Muutama esimerkki 3DTY -tulostuksista

Savonia

Formnext/Sohva

Savonia

Tarkastustyökalu

TAMK

Formnext/Paneeli

REDU

Lämpömuovausmuotti

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

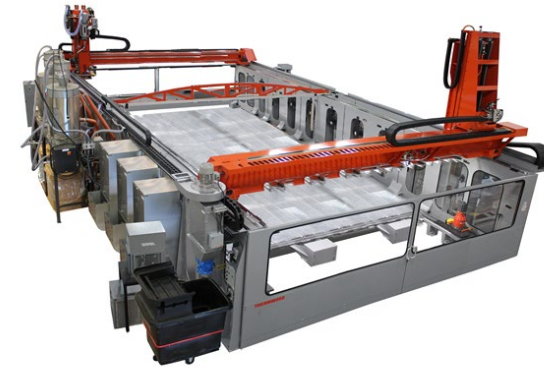
Esimerkkejä suuren kokoluokan tulostusjärjestelmistä

- **Bigrep Pro**
- Tulostusalue: 1 m³
- Tyyppe: FFF
- Materiaali: Filamentti
- Muita valmistajia mm. Builder, Discovery

- **BEAD (Belotti + CEAD)**
- Tulostusalue: useita eri kokoluokkia
- Tyyppe: 5-axis CNC+FGF
- Materiaali: Pelletti
- Muita valmistajia mm. Breton, Hänsler

LSAM 1540

Thermwood LSAM

- Tulostusalue: useita eri kokoluokkia
- Tyyppe: 5-axis CNC+FGF
- Materiaali: Pelletti
- Muita valmistajia mm. Cincinnati INC, Ingersol

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

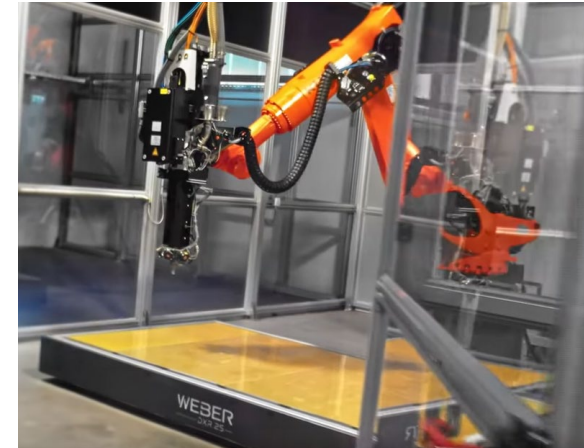
Käsivarsirobottiin perustuvat FGF-järjestelmät, mm.

- **CEAD**
- Tulostusalue: useita eri kokoluokkia

- **Caracol Heron AM platform**
- Tulostusalue: useita eri kokoluokkia

- **Weber DXR 25**
- Tulostusalue: useita eri kokoluokkia

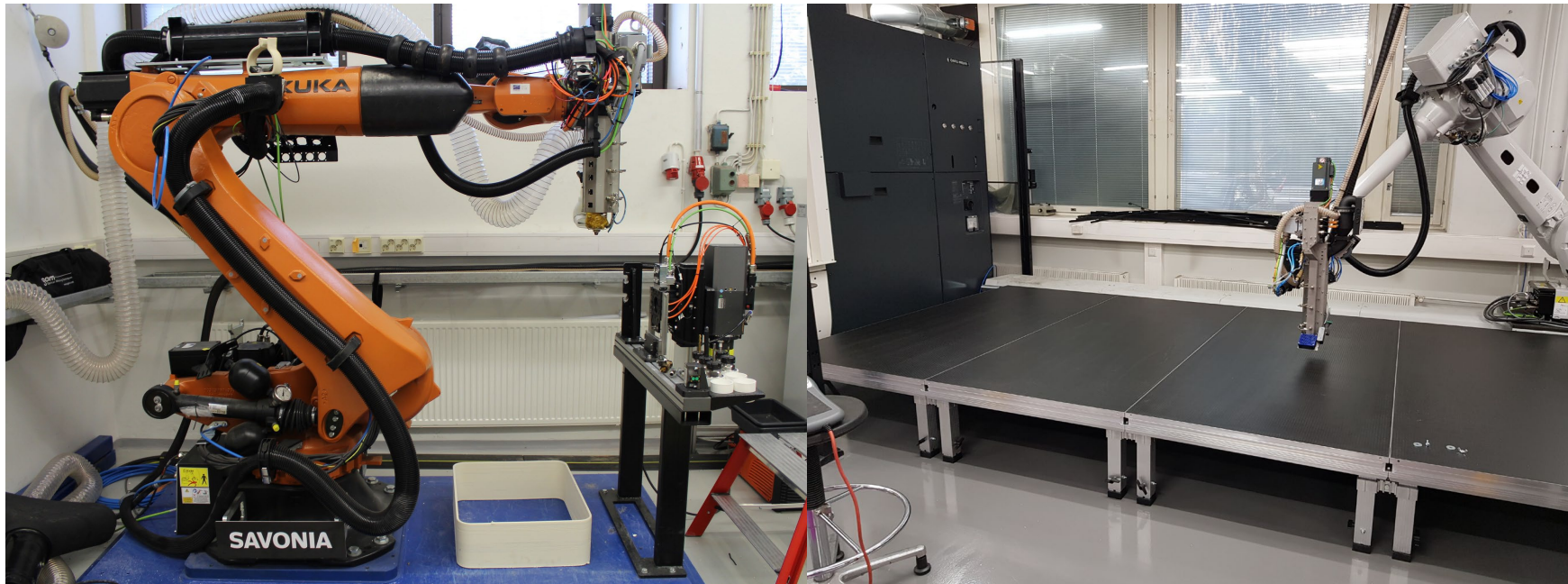

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Kuva 3DTY -tulostusympäristöistä

SAVONIA

Robotti: Kuka KR-120 R2700
Tulostusalue: n. 2 x 1.5 x 1.5 m
Jälkikäsittely: Flexmill

TAMK

Robotti: ABB IRB4600
Tulostusalue: 6 x 2 x 2 m

REDU

Robotti: Comau
Tulostusalue: 3 x 1 x 2 m
Jälkikäsittely: CEAD

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Käsivarsirobottiin perustuvat FGF-järjestelmät

Järjestelmän peruskomponentit

- Tulostuspää (ruuvi)
- Robotti
  - Rata + ulkoiset akselit
- Materiaalin syöttöyksikkö ja/tai kuivain
- Jälkikäsittelyjärjestelmä
- Tulostusalusta

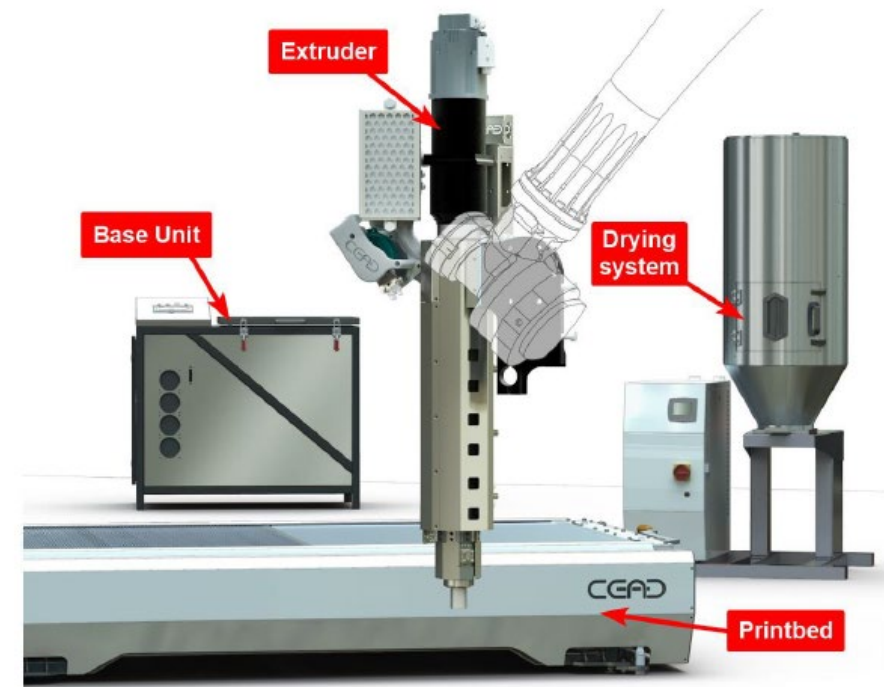

Figure 1: Example of the components of a Robot Extruder system

Lähde: CEAD

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

FGF - Materiaalit

- Materiaali on tyypillisesti 2-5 mm x 6 mm pellettiä.
- Materiaalivalikoima laajenee jatkuvasti, saatavilla useita kymmeniä eri materiaaliseoksia.
- Vihreä siirtymä näkyy myös materiaalitoimittajien nykyisissä ja tulevaisuudessa valikoimissa: uusiutuvien luonnonvarojen käyttö, kierrätettävyys, sertifiointit...
- Myös suomalaisia materiaalitoimittajia!
  - [KCL](#), [Sulapac](#), [Brightplus](#)
- Esimerkkejä yleisistä tulostusmateriaaleista
  - [PET-G](#), [HDPE](#), [ASA](#), [PC](#)
  - [Airtech](#) (tekniset erikoismuovit, muottimateriaalit)
  - [Colorfabb](#) (mm. VarioShore TPU, LW-PVA)

FGF - tulostuspää

- Perustuu ruuviin
  - Materiaali syötetään syöttöyksiköstä tai kuivaimesta tulostuspään välisäiliöön, joka sijaitsee tulostuspään kyljessä.
  - Välisäiliössä on pellettien määrää mittaavat sensorit sekä tärustin.
  - Ruuvissa tyypillisesti 4 eri lämpötila-alueita.
- Huomioitavia asioita
  - Pellettien kosteusprosentti!
  - Materiaalin syöttö (kallistus)
  - Tulostusmateriaalin mahdollinen lämmitys ja jäähtytys
  - Tulosteen warppaus
  - Ohjelmistot

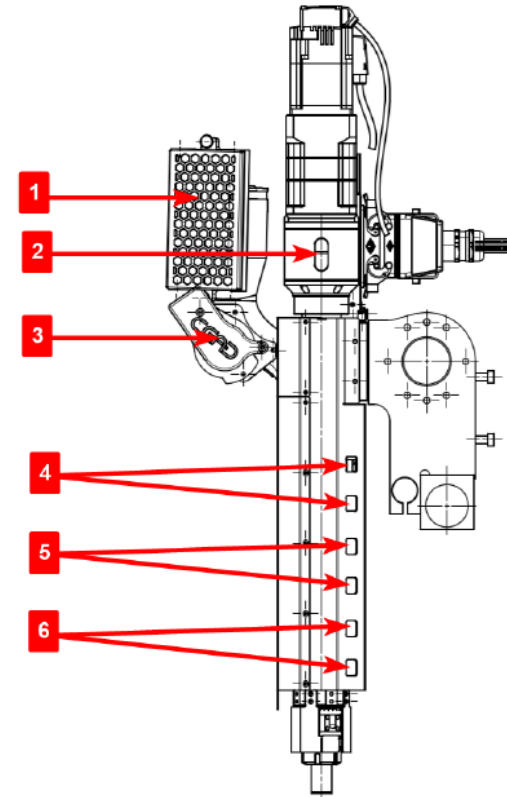

Figure 5: E25-3 (view 3)

Lähde: CEAD

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Ohjelmistot

Robottitulostukseen suunniteltuja ohjelmistoja tarvitaan, koska käsivarsirobotit mahdollistavat hyvinkin monimutkaiset tulostusradat.

Tyypillisesti tulostussolu sisältää
Käsivarsirobotti: 6 akselia
+ lineaarirata: 1 akseli
+ kääntöpöytä: 1-2 akselia...

Ohjelmistolisenssit ovat suhteellisen hinnakas kuluerä, joka kannattaa toiminnassa huomioida.

Esimerkkejä ohjelmistoista ovat mm.

- Adaxis Adaone
- AI Build
- Siemens NX
- Sprutcam Robot X
- Rhino+Grasshopper
- RoboDK

- "Perus slicerit" + kääntäjät (esim. ABB Robotstudio)

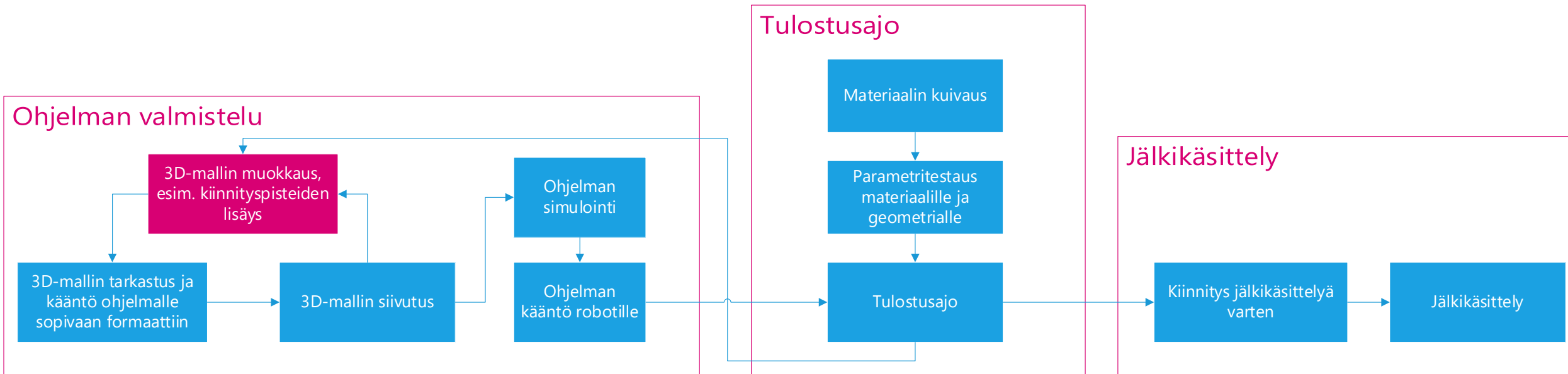

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Tyypillinen FGF -prosessi

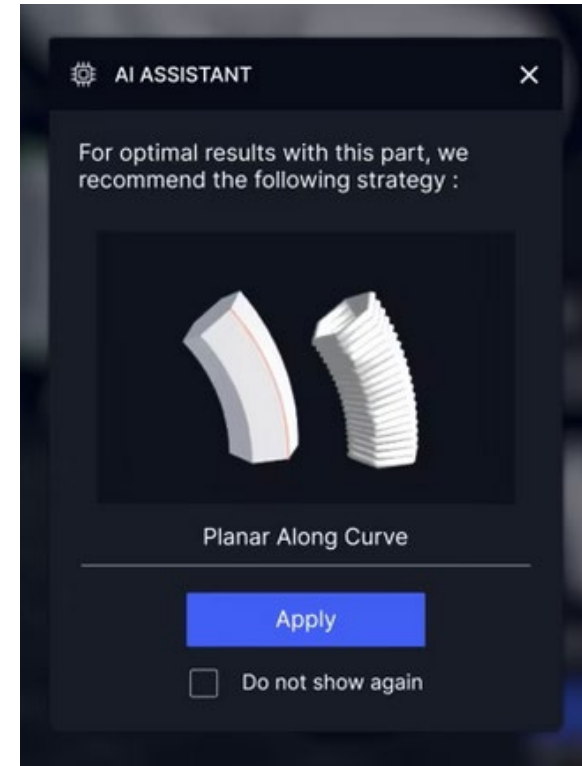
Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

Lähivuosien tulevia kehitysaskeleita

- Tulostusprosessin hallinta
  - Lämpötilan seuranta ja –hallinta
    - Lämpökamerat, pyrometrit
  - Adaptiivinen siivutus ja prosessin ohjaus
    - Sensoritietojen takaisinkytkentä siivutukseen – tarvittaessa uudelleen siivutus uusilla parametreilla.
  - Pitkän kuidun lisäys kerrokseen
- Jälkikäsittelyn integrointi osaksi prosessia
  - Samalla ohjelmistolla sekä tulostus että jälkikäsittely
- Tekoäly tehostaa ohjelmistoja (siivutus, simulointi) sekä prosessin seurantaa.

Kuva: Adaxis

Kiitoksia mielenkiinnosta!

- 3DTY –hankkeen tulosteita esillä Formnext 2024 messuilla: Hall 11.1, Booth B69
- Yhteystiedot
  - Antti Alonen
tki-asiantuntija, 3D-tulostus
antti.alonen@savonia.fi
Savonia-ammattikorkeakoulu
  - 3DTY –hanke
    - www.3dty.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

SAVONIA

